

## Κύπρος: Επιμνημόσυνος λόγος Υπουργού Αμύνης στο μνημόσυνο των πεσόντων Τηλλυρίας

/ [Επικαιρότητα](#)



Κατά το ετήσιο Εθνικό Μνημόσυνο των πεσόντων τέκνων της πόλης και Επαρχίας Λάρνακας κατά την Τουρκική Ανταρσία του 1964 και κατά τις μάχες της Τυλληρίας στις 7 και 8 Αυγούστου 1964, έγινε κατάθεση στεφάνων. Στον επιμνημόσυνο λόγο του στον Ιερό Ναό του Αγίου Ραφαήλ στον Παχύαμμο, ο υπουργός Αμύνης της Κύπρου Χαράλαμπος Πετρίδης είπε μεταξύ άλλων: “Σήμερα υμνούμε τον ηρωικό λαό της Τυλληρίας, που στάθηκε ολόρθος, με αποφασιστικότητα απέναντι στις τουρκικές θηριωδίες τον Αύγουστο του 1964. Άνδρες και γυναίκες, άνθρωποι κάθε ηλικίας προσέτρεξαν να συνδράμουν τα στρατευμένα νιάτα της Εθνοφρουράς που

**μάχονταν γενναία στα βουνά της Τυλληρίας. Με το ίδιο σθένος και φρόνημα αντιμετώπισαν το ανηλεές σφυροκόπημα των τουρκικών αεροπλάνων, όταν αυτά άφηναν πίσω τους «φωτιά και θάνατο»”.**

“Έχουμε βαρύ χρέος και ευθύνη απέναντι στους ήρωές μας, απέναντι στην ιστορία μας. Είμαστε υποχρεωμένοι να συνεχίσουμε τον αγώνα μέχρι την τελική δικαίωση, για να διασφαλίσουμε την ιστορική συνέχεια του Ελληνισμού σε μια ειρηνική και ευημερούσα πατρίδα.

Με τους αθάνατους ήρωες της Τυλληρίας, αλλά και όλους τους ήρωες των αγώνων της πατρίδας μας ως φωτοδότες στο δύσκολο δρόμο της επιστροφής, δίνουμε τη σεμνή αυτή υπόσχεση ενώπιον της ιστορίας μας”, υπογράμμισε ο υπουργός Αμύνης.

Παρακάτω ο επιμνημόσυνος λόγος του υπουργού Αμύνης:

«Αγία Τυλληρία

πως να ιχνογραφήσω τη μορφή σου

πως να σου ιστορίσω εικόνισμα

πως να σε ζωγραφίσω

που δεν έχεις, καημένη μου,

παρά μόνο μαυρίλα και θάνατο

Αύγουστος μήνας, και φωτιά, και θάνατος

που νάβρω το χρώμα»

Πενήντα οκτώ χρόνια πέρασαν από τότε που η τουρκική αεροπορία βομβάρδισε ανελέητα και σκόρπισε το θάνατο και τον όλεθρο στην πανέμορφη γη της Τυλληρίας, που εξελίχθηκε στο χρόνο ανάμεσα στα αρχαία ελληνικά βασίλεια των Σόλων και του Μαρίου.

**Με βαθύτατο σεβασμό συγκεντρωθήκαμε σήμερα εδώ, στον Ιερό Ναό του Αγίου Ραφαήλ στον Παχύαμμο, για ν’ αποδώσουμε τον πρέποντα φόρο τιμής στους αξιωματικούς, υπαξιωματικούς και οπλίτες της Εθνικής Φρουράς, καθώς και στους εθελοντές που αγωνίστηκαν και θυσιάστηκαν ηρωικά για την ελευθερία και την αξιοπρέπεια της πατρίδας μας, τον**

## **Αύγουστο του 1964, στην περιοχή της Τηλλυρίας.**

Υμνούμαι όλους τους συμπατριώτες μας που στάθηκαν φρουροί της πατρίδας και προσέφεραν τη ζωή τους για την ελευθερία και τα ιδανικά της φυλής μας.



Με σεμνότητα αντικρίζουμε τους κατοίκους της ηρωικής Τυλληρίας, που υπέμειναν των τουρκικών βομβαρδισμών που άφησαν πίσω τους καμένη γη, εκτεταμένες καταστροφές και πολλές ανθρώπινες απώλειες ακόμη και μεταξύ αμάχων.

Τα γεγονότα της Τυλληρίας το 1964 αποτέλεσαν στην ουσία την πρώτη οργανωμένη στρατιωτική εισβολή εναντίον της νεοσύστατης τότε Κυπριακής Δημοκρατίας, με σκοπό την επιβολή των διχοτομικών σχεδίων της Άγκυρας, που ουδέποτε πίστεψε και τίμησε την υπογραφή της, όταν μερικά χρόνια πριν συνυπόγραψε την ίδρυσή της.

Έχοντας τελικό σχέδιό της τη διαίρεση του νησιού προχώρησε σταδιακά μέχρι το 1963, στη δημιουργία προγεφυρώματος στην περιοχή Κοκκίνων- Μανσούρας μεταφέροντας στρατιωτικές δυνάμεις και μεγάλες ποσότητες οπλισμού, τον οποίο προωθούσαν στα τουρκοκυπριακά χωριά για τη στρατιωτική τους οργάνωση.

Το πρώτο εξάμηνο του 1964 άρχισαν απροκάλυπτα τις στρατιωτικές ενέργειες και σταδιακά προώθησαν τις θέσεις τους στη γύρω περιοχή με αποκορύφωμα στις 9

Ιουλίου, όταν κατέλαβαν το στρατηγικής σημασίας ύψωμα Λωρόβουνος, το οποίο δεσπόζει στην περιοχή, αποκτώντας στρατιωτικό πλεονέκτημα. Από τις εν λόγω στρατιωτικές ενέργειες φάνηκε ξεκάθαρα ότι προετοίμαζαν αρχικά στρατιωτική απόβαση, διεύρυνση του θύλακα, συνένωσή του με αυτόν της Λεύκας και στη συνέχεια με αυτόν της Λευκωσίας-Κιόνελλι. Απώτερος στόχος τους ήταν να θέσουν υπό τον έλεγχο τους μεγάλη γεωγραφική έκταση· Ενέργεια που θα οδηγούσε στην αποσταθεροποίηση του κράτους και στη διχοτόμηση της Κύπρου.

Στα παράνομα σχέδια της Άγκυρας απάντησε άμεσα και με πρωτοφανή ορμή η νεοσύστατη τότε Εθνική Φρουρά, η οποία χωρίς ολοκληρωμένη δομή, οργάνωση και επαρκή μέσα, προτάσσοντας το θάρρος και την ελληνική λεβεντιά, κατάφερε ν' ανακόψει την εχθρική προέλαση και ν' αντιστρέψει τους ρόλους τρέποντας σε φυγή και άτακτη υποχώρηση τα τουρκικά στρατεύματα.

Στις 7 Αυγούστου αντεπιτέθηκαν και κατάφεραν μετά από σκληρές μάχες να εκδιώξουν τις τουρκικές δυνάμεις, οι οποίες υποχώρησαν εντός του θύλακα των Κοκκίνων. Οι νέοι στρατιώτες της δύναμης, καταταγέντες μόλις προ ολίγων ημερών, επέδειξαν απaráμιλλο ηρωισμό και αυταπάρνηση και με την άριστη καθοδήγηση των προϊσταμένων τους, αφού κατάφεραν να ανακαταλάβουν τα υψώματα, διατάχθηκαν να προετοιμαστούν για ισχυρή επίθεση με σκοπό την ολοκληρωτική εξάλειψη του προγεφυρώματος.

Η εξέλιξη των γεγονότων προκάλεσε τη μήνιν της Τουρκίας, η οποία αποφάσισε να επέμβει με τη χρήση της πολεμικής της αεροπορίας. Το απόγευμα της 8ης Αυγούστου και την επομένη στις 9 εκτόξευσε ανηλεείς βομβαρδισμούς όχι μόνο εναντίον των θέσεων της Εθνικής Φρουράς, αλλά αδιακρίτως εναντίον αμάχων στις κατοικημένες περιοχές, με τη ρίψη από αέρος εκατοντάδων ρουκετών και βομβών ναπάλμ, κατά παράβαση του δικαίου του πολέμου. Οι θηριωδίες των Τούρκων κορυφώθηκαν με το βομβαρδισμό και την καταστροφή του νοσοκομείου του Παχυάμμου, που σκόρπισε το θάνατο και προκάλεσε σοβαρούς τραυματισμούς σε προσωπικό και ασθενείς.

Αξιομνημόνευτη, επίσης, η δράση και η θυσία των ηρωικώς αγωνιζομένων παλικαριών της ακταιωρού «Φαέθων», που βομβαρδίστηκε και βυθίστηκε στον όρμο του Ξερού, στις 8 Αυγούστου.

«Ήρθαν τα πολυβόλα, ήρθαν τα βόλια,

από ψηλά βαρούσαν σαν σφυριά.



Την ξάπλωσαν σ' ένα σταυρό τη δόλια  
την κάρφωσαν, οϊμέ, την Τηλλυριά....»

θρηνεί ο Κύπριος ποιητής Θοδόσης Πιερίδης στο ποίημά του «Καντάτα για τους νεκρούς της Τυλληρίας», μεταφέροντας με τους στίχους του τη θλίψη και το σπαραγμό για τις ανθρώπινες απώλειες και τις ανυπολόγιστες καταστροφές. Οι βάρβαροι τουρκικοί βομβαρδισμοί άφησαν πίσω τους δεκάδες νεκρούς και τραυματίες, καμένα ερείπια και ανυπολόγιστες ζημιές, πόνο και θλίψη, μαυροφορεμένες οικογένειες και ξεριζωμό από τις πατρογονικές εστίες.



Ελληνίδες και Έλληνες,

**Σήμερα υμνούμε τον ηρωικό λαό της Τυλληρίας, που στάθηκε ολόρθος, με αποφασιστικότητα απέναντι στις τουρκικές θηριωδίες τον Αύγουστο του 1964. Άνδρες και γυναίκες, άνθρωποι κάθε ηλικίας προσέτρεξαν να συνδράμουν τα στρατευμένα νιάτα της Εθνοφρουράς που μάχονταν γενναία στα βουνά της Τυλληρίας. Με το ίδιο σθένος και φρόνημα αντιμετώπισαν το ανηλεές σφυροκόπημα των τουρκικών αεροπλάνων, όταν αυτά άφηναν πίσω τους «φωτιά και θάνατο». Ακόμα και μετά την ασύλληπτη καταστροφή και μέσα από τα κατακαΐδια των ερειπίων έστησαν ασπίδα και έφραξαν το δρόμο στον επίδοξο εισβολέα, ο οποίος άφησε ανεκπλήρωτα τα διχοτομικά του σχέδια.**

Δυστυχώς, οι αγώνες και θυσίες του λαού της Τυλληρίας δε στάθηκαν ικανοί να μας φρονηματίσουν. Δέκα χρόνια αργότερα από τις ηρωικές πράξεις του κυπριακού ελληνισμού το 1963- 64, με το προδοτικό πραξικόπημα της Χούντας των Αθηνών, η Τουρκία βρήκε την ευκαιρία που επιζητούσε και κατάφερε να εφαρμόσει τα σχέδιά της με την εισβολή και κατοχή του 37% του εδάφους μας, κατά παράβαση του διεθνούς δικαίου.

Η παράνομη εισβολή με τις χιλιάδες νεκρούς και αγνοούμενους, τους πρόσφυγες και ξεριζωμένους από τα σπίτια τους, τους εγκλωβισμένους, τη δημογραφική αλλοίωση της κατεχόμενης γης μας και τη συστηματική καταστροφή της πολιτιστικής μας κληρονομιάς να αποτελούν τις οδυνηρές πτυχές ενός δράματος που συνεχίζεται μέχρι σήμερα, μας οδηγούν αναντίλεκτα στην ανάγκη για εθνική συστράτευση και δημιουργία αραγούς μετώπου.

Η πατρίδα μας διάγει δύσκολες ώρες με την Τουρκία να αυξάνει επικίνδυνα την ένταση εναντίον της Ελλάδας και της Κύπρου. Η Άγκυρα παραχαράσσει συστηματικά την ιστορία με σκοπό να προβάλει την αναθεωρητική της πολιτική και να προωθήσει τις επεκτατικές της βλέψεις. Αγνοώντας επιδεικτικά το διεθνές δίκαιο και τους κανόνες καλής γειτονίας εκτοξεύει καθημερινά απειλές εναντίον της Ελλάδας και της Κύπρου προσπαθώντας να δημιουργήσει νέα τετελεσμένα στο Αιγαίο και στην πατρίδα μας, τόσο επί του εδάφους στην κατεχόμενη Αμμόχωστο, όσο και στην Κυπριακή ΑΟΖ.

Την ίδια στιγμή η τουρκοκυπριακή ηγεσία, υπό την καθοδήγηση της τουρκικής κυβέρνησης, απορρίπτει τις προτάσεις που κατέθεσε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας για υιοθέτηση Μέτρων Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης που θα μπορούσαν να υποβοηθήσουν στην επανέναρξη των συνομιλιών για επίλυση του κυπριακού. Για να προσέλθει στο διάλογο θέτει ως προϋπόθεση την αποδοχή ως βάση συζήτησης τη λύση δύο κρατών, κατά παράβαση όλων των ψηφισμάτων των ΗΕ και των

συμφωνιών κορυφής που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Ασφαλείας.

Η δική μας θέση παραμένει αταλάντευτη στην εξεύρεση λύσης στο συμφωνηθέν πλαίσιο του ΟΗΕ, το οποίο υιοθετήθηκε από ολόκληρη τη διεθνή κοινότητα. Μιας λύσης που θα περιλαμβάνει τον τερματισμό των αναχρονιστικών συνθηκών εγγυήσεων, την παρουσία κατοχικού στρατού και θα διακρίνει η λειτουργικότητα και η διάρκεια στο χρόνο. Μιας λύσης που θα κατοχυρώνει τα ανθρώπινα δικαιώματα του συνόλου του λαού και θα επιτρέπει την ειρηνική συμβίωση.

Φίλες και φίλοι,

**Έχουμε βαρύ χρέος και ευθύνη απέναντι στους ήρωές μας, απέναντι στην ιστορία μας. Είμαστε υποχρεωμένοι να συνεχίσουμε τον αγώνα μέχρι την τελική δικαίωση, για να διασφαλίσουμε την ιστορική συνέχεια του Ελληνισμού σε μια ειρηνική και ευημερούσα πατρίδα.**

Με τους αθάνατους ήρωες της Τυλληρίας, αλλά και όλους τους ήρωες των αγώνων της πατρίδας μας ως φωτοδότες στο δύσκολο δρόμο της επιστροφής, δίνουμε τη σεμνή αυτή υπόσχεση ενώπιον της ιστορίας μας.



Αιώνια και τιμημένας είναι η μνήμη όλων όσων έδωσαν τη ζωή τους, στους εθνικούς αγώνες για την ελευθερία του νησιού μας.